

ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

ΜΙΛΗΤΗ καὶ λευκὴ σὰ φάντασμα, μὲ τὸ κεφάλι σκυμένο, τὸν ἐσυντρόφεψε ἡ Οὐρανίτσα ὡς τὴν αὐλόπορτα, φέγγοντάς του μὲ τὸ λυχνάρι, ἀνάμεσα στάνθισμένα δένδρα. Βαστοῦσε τὸ λυχνάρι ψηλά, σὰ νὰ ἤθελε νὰ κρύψῃ τὸ πρόσωπό της μὲς στὸ σκοτάδι.

— Ἀφίνομε ὑγεία! εἶπε ὁ Γιαννιός. Νὰ μὴ στενοχωριέσαι. Ἀπ' τὸ πρῶτο λιμάνι θὰ σᾶς κάνω γράμμα. Καὶ πάλι ἐδῶ εἵμαστε...

Ἐσκυψε καὶ τὴ φίλησε κρυφὰ στὸ σκοτάδι, ντροπαλὸς σὰ κορίτσι.

— Καληνύχτα! εἶπε ἡ Οὐρανίτσα ξερά, ξερά.

Ἦθελε νὰ τοῦ πῇ κατευόδιο, καλὴ ἀντάμωσι, χίλια λόγια ἤθελε νὰ τοῦ πῇ.

— Καληνύχτα! ξαναεἶπε!

Στάθηκε καὶ τὸν κύτταζε ὡς ποῦ ἔστριψε τὸ σοκάκι. Τὰ βαρειά του ὑποδήματα χτυποῦσαν ἀπάνω στὰ καλντερίμια. Σὲ λίγο δὲν ἄκουγε τίποτε, μὰ ἐστεκότανε ἀκόμα φέγγοντας μὲ τὸ λυχνάρι στὸν ἔρημο δρόμο. Ἐπειτα σήκωσε τὴ ποδιά της στὰ μάτια, πέρασε τὴν αὐλὴ ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ ἐγύρισε στὸ σπίτι.

Δὲν εἶχε περάσει μιὰ βδομάδα ποῦ ἔλλαξαν δαχτυλίδια. Ἀκόμα δὲν τὸν εἶχε καλογνωρίσει τὸν ἀρραβωνιαστικό της, μὰ τῆς φαίνόταν πῶς τὸν γνώριζε χρόνια, τώρα ποῦ τὸν ἔχανε.

«Αὐτὰ ἔχουνε οἱ γυναῖκες τῶν θαλασσινῶν!» τῆς τὸ εἶχε εἰπῇ ἡ μάνα της. Καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ θαλασσινὸν ἤθελε ἡ Οὐρανίτσα. Ἦταν παιδί τῆς θάλασσας. Τὸ σῶί της ἓνα σῶί μαρινάρων. Πὲς πῶς εἶχε ἀναστηθῇ μὲς στὴ θάλασσα. Τὸ σπίτι τοὺς μύριζε κατράμι. Δὲν ἦταν σπίτι, ἦταν καράβι· μόνο τάρμενα ποῦ τοῦλειπαν. Καθὼς ἦταν ἀπάνω στὸ γιালό, ὅταν ἔπερνε ἡ σοροκάδα, σάλευε ἀλάκερο σὰν νὰ ταξίδευε καταμεσῆς τοῦ πελάγου. Τὰ κύματα ποῦ ἔσπαζαν στὸ μῶλο, ζέπλεναν τὰ ντζάμια του καὶ

θαλάσσωσαν τὸ πάτωμα, σὰν κουθέρτα καραβιοῦ. Μόνο τᾶρμενα ποῦ τοῦλειπαν.

Ἡ νύχτα δὲν περνοῦσε ἀπὸ τὴν ὥρα ποῦ ἄφισε ὑγεία ὁ Γιαννιός. Τὰ μεσάνυχτα ἡ σοροκάδα εἶχε δυναμώσει, χαλοῦσε κόσμος. Ἡ Οὐρανίτσα συντρώφειε τὸν πατέρα της στὸ νυχτέρι.

— Δὲν πᾶς νὰ γύρης, βρέ κορίτσι ; Γιὰ μένα κάθεσαι ;

— Σ' ἀφίνει νὰ κοιμηθῇς κι' αὐτὴ ἡ τρελονοτιά ; Δὲς καὶ θὰ γκρεμισθῇ τὸ σπίτι ! εἶπε ἡ Οὐρανίτσα.

Ὁ καπετάν - Λαλεχός, ὁ πατέρας της, δὲν καταλάβαινε ἀπὸ γυναικειοὺς καὶ μούους.

— Ἀμ' σπίτι εἶνε αὐτὸ γιὰ καράβι ; μουρμούρισε. Τέτοιες φουρτούνες οὔτε στὸ πέλαγο τῆς ἀπάντησα, πενήντα χρόνων καπετάνιος. Καλοτάξιδο ὅμως. Μὲ ὅλους τοὺς καιροὺς ταξιδεύει. Πάντα πρῶμα δόξα νᾶχῃ ὁ Θεός !

Κ' ἔστριβε ὁ καπετάν - Λαλεχός τῆς ἀλογότριχες κ' ἔβγαιναν ὀργυιές - ὀργυιές ἡ πετονιές. Εἶχε κουράγιο νὰ ξημερωθῇ στὸ νυχτέρι.

Ἡ Οὐρανίτσα κεντοῦσε μιὰ ποδιὰ δίπλα του. "Ὅλο κεντοῦσε καὶ ξύλωνε. Ποτὲ δὲν ἔκανε τόσες στραβοβελονιές.

— Ἀγάντα, Οὐρανίτσα ! Ζυγώσαμε στὴ Βενετιά. Φανήκανε τὰ καμπαναριά της. Σὲ λίγο θὰ φουντάρωμε μὲς στὰ κανάλια. Πολιτεία μιὰ φορὰ !

Ἡ Οὐρανίτσα τὰ ἤξερε ἀπόξω τὰ χωρατὰ τοῦ γέρου. Γύριζε καὶ κύτταζε ἀπάνω στὸ τοῖχο, ψηλὰ - ψηλὰ, κοντὰ στὸ ταβάνι, κρεμασμένα κάτι κάδρα τῆς Βενετιάς, ποῦ τὰ εἶχε φέρει στὰ νηῆα του ὁ γέρος ἀπὸ τὰ ταξείδια του.

— Εἶνε ωραία ἡ Βενετιά, πατέρα ;

— Ὠραία λέει ; Ἦτανε ἐκεῖνα τὰ χρόνια. Γιὰ κύττα τὸ λεοντάρι τοῦ Σὰν - Μάρκου. Πόσες φορές πέρασα ἀπὸ κάτω ! Ὠραῖα λέει ! Ἔ! κ' ἐμεῖς εἴμαστε ωραῖοι τότε. Εἴκοσι χρόνων παιδί, καλὴ - ὥρα σὰν τὸ Γιαννιό τὸν ἀρραβωνιαστικό σου. Πεῖο λεβέντης ἀκόμα. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνο εἴμαστε καλλίτεροι ἀπὸ τοὺς σημερινούς. "Ὅσο πᾶσι καὶ ξεπέφτει ἡ γενιὰ. Ἀς εἶνε ... Ἀς εἶχα τὰ χρόνια του κι' ἄς ἤμουν κι' ὁ μισὸς ἀπ' αὐτόν. Γελάς ἔ ; Ἔτσι γελοῦσε κ' ἡ μάννα σου σὰν τῆς μιλοῦσαν γιὰ μένα. Καλότυχῃ ! Ὠμορφὴ καὶ καλὴ ἦτανε μὰ κ' οἱ Βενετσάνες ἦταν ὠμορφότερες. Κόντεψε νὰ μὲ χάσῃ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἡ μάννα σου. Δὲν τὴ ρωτᾷς νὰ σοῦ πῇ ;

Καὶ σήκωνε ὁ καπετάν - Λαλεχός τὰ μάτια του ψηλὰ στὰ κάδρα, στρήθοντας τὸ ἄσπρο του μουστάκι μὲ τὰ χοντρά του χέρια, σὰν νᾶστρηθε τῆς ἀλογότριχες τῆς πετονιάς.

— Ξενητεία! Μαύρη και σκοτεινή, μὰ ἔχει καὶ τὰ καλὰ της, ρε παιδί. Καλὰ καὶ καλὰ. Ἡ πλατέα τοῦ Σάν-Μάρκου σου λέει ὁ ἄλλος! Θαρρῶ πῶς εἶνε αὐτὴ ἡ ὥρα. Τὰ περιστέρια κατέβαιναν, ἄσπρα σὰν τὸ χιόνι, ἡμέρα-ἡμέρα κ' ἐτσιμποῦσαν τὸ σταρόσπιρο ἀπὸ τὰ χέρια τῶν κοριτσιῶν. Τὶ χέρια, Παναγία μου. Πιο ἄσπρα κι' ἀπὸ τὰ περιστέρια. Δὲν ἤξερες ποῖο ἔτρωγε καὶ ποῖο τάιζε. Κ' ἔλεγα κ' ἐγὼ ὁ χαμημένος: νάμουνα περιστέρι νὰ δίπλωνα τὰ φτερά μου ἀπάνω στῆς πλάτες καμμιᾶς Βενετσάνας, νὰ μείνω ὅλη μου τὴ ζωὴ ἐκεῖ ἀπάνω! Μόνο ποῦ τὸ συλλογιζόμουνα κι' ἐτρέμαν τὰ φυλλοκάρδια μου. Καὶ σὰ γύριζε καμμιὰ καὶ μὲ γλυκοκύτταζε, ἀνάμεσα στὰ περιστέρια, μαρμαρώνω στὰ πόδια μου: Ἀνοίξανε τὰ οὐράνια! καπετάν-Λαλεχό! ἔλεγα μέσα μου... Χαμένες κουβέντες. Τί νὰ πῆς νὰ περάσῃ ἡ ὥρα!...

Καὶ ἄφινε πάλι τῆς τρίχες τοῦ μουσταchioῦ του ὁ καπετάν-Λαλεχὸς κι' ἄρχιζε νὰ στρήβῃ τῆς ἀλογότριχες. Ἡ Οὐρανίτσα ἄκουγε καὶ δὲν ἄκουγε. Ἐκατὸ φορές τῆς εἶχε ἀκούσει τῆς ἰδies κουβέντες. «Σὰν ξεκουτιάνῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅλο καὶ τὰ παλιά του ἀναθυμᾶται». Εἶχε δίκαιον ἡ μάννα της ποῦ τοῦ τῶλεγε. Μὰ ἡ Οὐρανίτσα δὲν πολυπρόσεχε κι' ὅλα στὰ λόγια του. Ὁ νοῦς της ταξείδευε.

Ἡ νοτιά εἶχε δαιμονισθῇ. Τὸ σπίτι ἐκουνιότανε συθέμελο. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ καθὼς ἔσπαζε τὸ κύμα στὸ μῶλο, τὰ νερά χτυποῦσαν τὰ ντζάμια σὰ χαλάζι. Ἡ γρηὰ ρουχάλιζε δίπλα, στὰ ροῦχα. «Ἄλλη σοροκάδα» ὅπως ἔλεγε ὁ γέρος. Ὁ νοῦς τῆς Οὐρανίτσας ταξείδευε. Ὅλοι ταξειδεῦαν ἐκεῖ μέσα. Ἡ γρηὰ μὲ τὴν σοροκάδα, ταξείδευε κι' αὐτὴ στὸν ὕπνο της. Κάποτε κᾶποτε βογγοῦσε καὶ τιναζότανε στὸ στρῶμα. «Μ' ἐμένα τᾶχει, ἔλεγε ὁ καπετάν-Λαλεχός, ἡ μάννα σου. Θαρρεῖ στὸν ὕπνο της, πῶς μ' ἔχει ἀρπάξει ἀπὸ τὰ γένηια καὶ μὲ τινάζει, γιατί τῆς μιλάω γιὰ τὰ περιστέρια τῆς Βενετίας». Ὁ καπετάν-Λαλεχὸς ταξείδευε κι' αὐτός, καθὼς ἔστρηβε τῆς ἀλογότριχες. Ὅλο καὶ στὰ κανάλια τῆς Βενετίας βοισκότανε, ὅλο καὶ τὴν πλατέα τοῦ Σάν-Μάρκου ἔβλεπε μπροστά του. Ὅλο καὶ περιστέρια πετοῦσαν γύρω του καὶ τὰ τάιζαν οἱ Βενετσάνες στὰ κάτασπρα χεράκια τους. Μὰ ἡ Οὐρανίτσα ἔκανε τὸ χειρότερο ταξίδι ἀπὸ ὅλους. Ἀνάμεσα οὐρανὸ καὶ πέλαγο, κινδύνευε καὶ θαλασσοπνιγότανε. Καὶ τὸ σπίτι ταξείδευε κι' αὐτό, ταξείδευε μὲ τὸν σορόκο, ἐσάλευε ἀλάκερο, ἔκανε νερά. Ὁ καπετάν-Λαλεχὸς σήκωσε τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν πετονιά σ' ἓνα τρίξιμο δυνατό ποῦ ἔκαναν τὰ πορτοπαράβουρα.

— Πρίμα ταξιδεύουμε ! εἶπε, δὲν ἔχομε ἀνάγκη. "Ας φυσάη ὡς ποῦ νὰ σκάσῃ.

Ἡ Οὐρανίτσα γύρισε τὸ πρόσωπό της Ὁ πατέρας της αὐτὴ τῇ στιγμῇ τῆς φαινότανε σὰν ξένος καὶ σὰν ἐχθρός. Καλὰ ἔλεγε ἡ μάνα της : « Ἐεκούτιανε ὁλότελα ».

— Εἶνε κακὸς καιρὸς στὸ πέλαγο ; εἶπε σὲ λίγο χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ τὸν κυττάξῃ.

Τοῦ καπετὰν - Λαλεχοῦ, καρφί δὲν τοῦ καιγότανε.

— Καλὸς - κακός, ἐμεῖς πρίμα ταξιδεύουμε, εἶπε πάλι. Τί σὲ μέλλει ; Γύρε νὰ κοιμηθῇς.

Ἡ Οὐρανίτσα ἔβραζε μέσα της. Δὲν ἔβγαλε τσιμουδιὰ κάμ-ποση ὦρα. Μὰ δὲν μπορούσε νὰ βαστάξῃ.

— Κινδύνεψες καμμιὰ φορά, πατέρα, στὴ θάλασσα ; εἶπε ξε-ρὰ - ξερά.

Ὁ καπετὰν - Λαλεχὸς βαρειότανε αὐτὲς τῆς κουβέντες.

« Ἡ θάλασσα αὐτὰ ἔχει. Σὰν εἶσαι θαλασσινὸς αὐτὰ περιμέ-νει. Φουρτούνες καὶ μπουνάτσες γιὰ τοὺς θαλασσινοὺς εἶνε. »

— Τί τὰ θέλεις αὐτά, παιδί μου, εἶπε σὲ λίγο μ' ἓνα πλατὺ χασμουρητό. Ἄνθρωπος εἶσαι, κάθε στιγμὴ κινδυνεύεις. Στερηὰ καὶ θάλασσα ἓνα πρᾶγμα εἶνε. Κ' ἡ στερηὰ χειρότερη ἀπ' τὴ θάλασσα.

Ἡ Οὐρανίτσα δὲν ξαναμίλησε. Σηκώθηκε πεισματικὰ κ' ἔφυγε χωρὶς νὰ πῇ καληνύχτα.

Ὁ γέρος οὔτε πῆρε χαμπάρι. Τοῦ φάνηκε πῶς τὸν καληνύ-χτησε.

— Καληνύχτα ! Σύρε νὰ ἡσυχάσῃς. Ἐγὼ κάθομαι καὶ μο-ναχός μου. Μὴ σκοτίζεσαι γιὰ μένα.

* *

Ὁ Γιαννιὸς δὲν πνίγηκε καὶ σ' αὐτὸ τὸ ταξεῖδι.

— Ἔτσι πνίγονται οἱ ἀνθρώποι ; ἔλεγε ὁ καπετὰν - Λαλεχός. Γιατιὰ εἶνε μαθὲς νὰ πνιγοῦν ;

Ἕνα γράμμα ἦρθε μὲ καιρό :

« ... Πρῶτον ἔρχομαι νὰ ἐρωτήσω περὶ τὸ αἷσιον τῆς υἱείας σας καὶ δεῦτερον ἂν ἐρωτᾶτε καὶ δι' ἐμὲ καλῶς υἱαίνω. »

Τίποτε γιὰ ταξεῖδια καὶ γιὰ φουρτούνες. Καλὸ ταξεῖδι, κακὸ ταξεῖδι ἓνα πρᾶγμα εἶνε γιὰ τοὺς ναυτικούς. Ἄμα πατήσουν τὴ στερηὰ τὰ ξεχνᾶνε ὅλα.

— Τοὺς τὰ λέω μὰ δὲν καταλαβαίνουν, ἔλεγε θυμωμένος ὁ καπετὰν - Λαλεχός. Γυναικεῖα μυαλά. Ἐλαβες γράμμα ; Εἶνε

καλὰ ὁ ἄνθρωπός σου ; Τί κάθεσαι καὶ σκοτίζεσαι ; Ἐφημερίδα θὰ βγάλῃ νὰ σοῦ τὰ πῆ μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σῖγμα ;

«...Ἐγὼ μπαρκαρίσα τώρα μ' ἓνα βαπόρι Θειακὸ γιὰ τὴν Νέαν Ὑόρκη. Ἀπὸ κεῖ θὰ σᾶς γράψω πάλι, σὰ θέλῃ ὁ Θεός. Νὰ πῆτε μόνο τῆς Οὐρανίτσας νὰ μὴ στενοχωρεῖται. Ὁ καιρὸς περνάει γρήγορα. Πρῶτα ὁ Θεός, μαζί θὰ κάνουμε τούτη τὴ Λαμπρὴ».

Ἡ Οὐρανίτσα τὸ εἶχε μάθει ἀπόξω τὸ γράμμα. Γράμματα δὲν ἤξευρε, μὰ σὰ βρισκότανε μοναχὴ της, τῶθγαζε κρυφὰ — κρυφὰ ἀπ' τὸν κόρφο της καὶ τὸ διάβαζε χωρὶς νὰ ξεχωρίζῃ τὰ γράμματα. Τί τὰ ἤθελε τὰ γράμματα ; Τὸ διάβαζε μὲ τὴν καρδιά της. Ἡ ἀγάπη της ἔβαζε μέσα καὶ λόγια ποῦ δὲν τὰ εἶχε τὸ γράμμα. Μὰ ἀπὸ μέσα της ἤξευρε πῶς τὸ ἀληθινὸ γράμμα ἦταν αὐτὸ ποῦ διάβαζε μοναχὴ της, μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας.

«Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ σᾶς γράψω πάλι. Ἄμα πατήσω τὸ πόδι μου στὴ στερεὰ θὰ σᾶς γράψω ἀμέσως. Νὰ πῆτε μόνο τῆς Οὐρανίτσας μ ο υ νὰ μὴ στενοχωρεῖται καὶ μ ο ὕ ἀρρωστήσῃ. Ὁ καιρὸς περνάει γρήγορα. Πρῶτα ὁ Θεός, μαζί μὲ τὴν Οὐρανίτσα μ ο υ θὰ κάνουμε Λαμπρὴ καὶ τούτη τὴ χρονιά. Μόνο νὰ μὴ στενοχωρεῖται καὶ μοῦ ἀρρωστήσῃ...»

Ἦρθε καὶ ἡ Λαμπρὴ μὰ δὲν φάνηκε ὁ Γιαννιός. Οὔτε γράμμα οὔτε τίποτε. Ὁ γέρω - Μαθιὸς ὁ γραμματοκομιστής, κάθε φορὰ ποῦ ἔπιανε τὸ βαπόρι στὸ νησί, περνοῦσε ἀπόξω ἀπὸ τὸ σπίτι μὲ στίβα τὰ γράμματα.

— Ἐχομε τίποτα, Μαθιό; ρωτοῦσε ἡ Οὐρανίτσα ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Τὸν περίμεν' ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ξημέρωμα τοῦ θεοῦ κάθε παρασκευή.

— Τίποτα, μάτια μου. Ἄμποτε νὰ εἴχατε νὰ σᾶς τὸ φέρω τρέχοντας. Δὲν ἔχει, παιδί μου.

Καὶ φυλλομετροῦσε τὴ στίβα μὲ τὰ γράμματα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο, σὰ νὰ ἤθελε νὰ βεβαιωθῇ τάχα ἄλλη μιὰ φορὰ.

— Δὲν ἔχει σοῦ εἶπα, μάτια μου. Κάνετε ὑπομονή. Μὲ τὸ ἄλλο ἔχει ὁ Θεός.

Ὅλο καὶ μὲ τὸ ἄ λ λ ο. Οἱ βδομάδες καὶ οἱ μῆνες περνοῦσαν καὶ πάντα μὲ τὸ ἄ λ λ ο.

Μιὰ παρασκευὴ πρωΐ ἡ Οὐρανίτσα καρτεροῦσε πάλι στὸ παράθυρο. Εἶχε γίνει ἀγνώριστῃ.

— Κύττα τὴν πῶς ἔγινε ἡ γουστερίτσα ! ἔλεγαν τᾶλλα τὰ κορίτσια. Ἀπ' τὴν κακία της κατάντησε ἔτσι. Θαρρεῖ πῶς αὐτὴ εἶνε κι' ἄλλη δὲν εἶνε.

Ἐκεῖνη τὴ νύχτα εἶχε ἰδῇ ἓνα παράξενο ὄνειρο. Ἐνα κατάσπρο περιστέρι μὲ μιὰ κόκκινη κορδέλλα στὸ λαιμὸ — καλὴ ὥρα

σάν τὰ περιστέρια τῆς Βενετιάς ποῦ ἔλεγε ὁ πατέρας της — ἦρθε κ' ἐκάθησε στὸ παράθυρό της. Καὶ κάτι βαστοῦσε στὴ μυτίτσα του. Μὰ τί βαστοῦσε δὲν μπορούσε νὰ θυμηθῇ ἡ Οὐρανίτσα. Ἀμα ξύπνησε τὸ εἶπε τῆς μάννας της.

— Καλὸ ὄνειρο, καλότυχη. Γράμμα βαστοῦσε τὸ περιστέρι στὴ μυτίτσα του. Θὰ μᾶς φέρῃ γράμμα. Καὶ κόκκινη κορδέλλα. Τὸ κόκκινο γρήγορο εἶνε. Θάχουμε γράμμα μὲ τὸ δίχως ἄλλο σήμερα. Δὲν ἔχει σωθῆκαν τὰ ψέμματα.

Ἡ Οὐρανίτσα ἔγινε κατακόκκινη σάν τὸ τριαντάφυλλο. Ἡ ὠμορφιά της ἔλαμψε στὴν αὐγή. Ἦταν χαράματα ἀκόμα. Μὰ ὁ ἥλιος δὲν ἤθελε νὰ βγῇ ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Ἡ ὥρα δὲν ἤθελε νὰ περάσῃ. Ποτὲ δὲν ἄργησε τόσο νὰ ξημερώσῃ.

— Δὲν γίνεται σήμερα θάχουμε γράμμα, ἔλεγε μέσα της. Τὸ ὄνειρο ἦταν καθαρὸ καὶ ξάστερο : τὸ κόκκινο θὰ πῇ γρήγορο.

Μὰ σὲ λίγο πάλι συννέφιαζε ὁ λογισμὸς της. Ὁλο ξανάφερνε στὸ νοῦ της τὰ λόγια τοῦ Λαλεμήτρου.

— Ὁ καυμένος ὁ Λαλεμήτρος ! Αὐτὸς μοῦ λέει τὴν ἀλήθεια. Ὁλοι οἱ ἄλλοι μὲ πλανᾶνε μὲ τὰ λόγια.

Ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ ἔφυγε ὁ Γιαννιός, ὁ γέρω - Λαλεμήτρος εἶχε βρῇ τὸ μῆνα ποῦ τρέφει τοὺς ἑνδεκα. Ὁλο καὶ στοῦ καπετάν - Λαλεχοῦ τριγύριζε. Καὶ πάντα ἔφευγε μὲ τὸν μπόγο γεμάτο. Ἐνας γεροφαφούτης, λογάς, φεύτης, ἔκοβε κ' ἔρραβε ἡ γλῶσσα του ἀπ' τὴν αὐγὴ τοῦ θεοῦ ὡς τὴν νύχτα. Ἐκατὸ φορές καραβοτσακισμένος, ἔρημος καὶ σκοτεινός, ζοῦσε μὲ τὴν ἐλεημοσύνη τῶν χριστιανῶν. Μὰ ἡ γλῶσσα του δούλευε σάν τὴ ροκάνα. Τὸν ἐφεύγανε ὅλοι σάν τὴ ψώρα. «Ὁ, τι θέλεις, Λαλεμήτρο, μὰ λίγες κουβέντες,» τοῦλεγαν ὅλοι. Τώρα εἶχε βρῇ τ' ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν Οὐρανίτσα. Ἡ γλῶσσα του δούλευε μὲ τὸ μεροκάματο. Καὶ ὁ μπόγος γεμάτος σάν ἔφευγε.

— Τὴ μάγεψες, Λαλεμήτρο, τὴ γουστερίτσα, τοῦλεγαν τὰ κορίτσια τῆς γειτονιάς. Θέλεις νὰ σοῦ κάνουμε τῆς προξενιές ; Καὶ ξεκαρδίζονταν στὰ γέλια.

— Ἐ ! τί νὰ κάνουμε, κορίτσια ; ἔλεγε ὁ Λαλεμήτρος. Τῆς λέω χαμμιὰ ἱστορία νὰ κάνῃ χάξι. Σκαλίζω καὶ τὸ περιβολάχι, ποτίζω καὶ τὰ δενδράκια.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς ὁ Λαλεμήτρος σκάλιζε καὶ τὸ περιβολάχι, πότιζε καὶ τὰ δενδράκια ὅπως ἔλεγε, ἔλεγε καὶ τῆς ἱστορίας του. Ἦταν ἄξιος νὰ κάνῃ κάθε δουλειὰ ποῦ βάζει ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, μὰ στῆς κουβέντες ἄλλος δὲν τοῦθγαίνει. Σ' ἄρχιζε μάλιστα τὰ ταξεῖδια καὶ τῆς φουρτοῦνες του περνοῦσε καὶ τὸ Σεβᾶχ Θαλασσινό. Ἡ Οὐρανίτσα βρῆκε ἐκεῖνα ποῦθελε.

— 'Αναποδογυρίζουν τὰ καράβια, καπετάν - Λαλεμῆτρο ;
 — 'Ακοῦς λέει ; Καρφωμένα εἶνε νὰ μὴ γυρίσουν ; Δὲν μ' ἐρω-
 τᾶς νὰ σοῦ πῶ. Πέντε φοραῖς κυνδύνεψα νὰ μπατάρω. 'Αργεῖ,
 νομίζεις ; "Ενα κῦμα δυνατό, ἄλλο κῦμα, σὲ πλάγιασε. Κοιμή-
 θηκε τὸ καράβι. Σὰ δὲν μπορέση νὰ σηκωθῇ, ἄλλο κῦμα τὸ
 βρῆκε, τὸ μπατάρισε. "Αργητα θέλει ;

Καὶ ἄρχιζε ἀτέλειωτες κουβέντες, παραμύθια μὲ τὸ καντάρι.
 Νὰ μὴν ἦταν αὐτὸς στὸ τιμὸνι ἀλλοίμονο ! Θὰ εἶχαν χαθῇ ὅλα
 τὰ καράβια τοῦ κόσμου.

— Ποῦ καπετάνεοι τώρα σὰν κ' ἐμᾶς ; ἔλεγε πάντα στὸ τέ-
 λος τῆς κουβέντας ἀναστενάζοντας.

Καὶ ἡ Οὐρανίτσα ἀναστέναζε μαζί του ποῦ χάθηκαν τώρα
 οἱ παλαιοὶ καπετάνεοι σὰν τὸ Λαλεμῆτρο, νὰ μὴν ἔχῃ κι' ὁ
 Γιαννιός, ἓνα σὰν κι' αὐτόν, νὰ ταξιδεύῃ στὰ σίγουρα.

— Καὶ ἂν μπατάρῃ τὸ καράβι, καπετάν - Λαλεμῆτρο, πνίγον-
 ται οἱ ἀνθρώποι.

— Νᾶταν κι' ἄλλοι, ἔλεγε ὁ Λαλεμῆτρος. Οὔτε κοκκαλάκι
 δὲ βρίσκεται.

Καὶ σκάλιζε τὸ περιβολάκι, πότιζε καὶ τὰ δενδράκια. Ἡ
 Οὐρανίτσα κεντοῦσε ἀπάνω στὸ πεζοῦλι τῆς ἀλτάνας.

— Πές μου, καπετάν - Λαλεμῆτρο, σὰν δὲν ἀναποδογυρίζουν
 τὰ καράβια, ἔχουνε ἄλλο φόβο στὴ θάλασσα.

Ὁ Λαλεμῆτρος ἔπερνε φωτιά.

— "Εχουνε λέει ; 'Αμ' δὲν βάζεις τοὺς τράκους ; Ποῦ τοὺς
 ἀφίνεις τοὺς τράκους ; Ὁ Θεὸς νὰ φυλάῃ ! Ἐκεῖ ποῦ ταξει-
 δεύεις ὅπως θέλει ὁ Θεός, πέφτει ὁ ἄλλος σὰν τὸ στραβὸ ἀπά-
 νω σου καὶ σ' ἔκοψε στὰ δύο. Τῶχει τίποτε ὁ Ἑγγλέζος στὸ
 μεθύσι του ἀπάνω νὰ σὲ κάνῃ χίλια κομμάτια ; Τί τὸν μέλλει αὐ-
 τόν ; Σ' ἔκοψε καὶ τραβάει τὴ δουλειά του. Ἑγγλέζος εἶν' αὐτός !

Ἡ Οὐρανίτσα κατάπινε τὰ λόγια τοῦ Λαλεμῆτρου σὰ φαρ-
 μάκι. Μὰ κάτι τὴν ἔτρωγε μέσα της, νάκούῃ κι' ἄλλα. "Ορεῖς ;
 νὰ εἶχε νὰ λέῃ ὁ γέρω - Λαλεμῆτρος κ' ἡ ὄρεξι δὲν τοῦλειπε.

— 'Αμ' οἱ ξέρες, καπετάν Λαλεμῆτρο ;

— Μὴν τὰ γυρεύης, παιδί μου ! Σὰ ταξιδεύης ἡ ζωὴ σου σὲ
 μεταξωτὴ κλωστὴ κρέμεται. Οἱ ξέρες ! Οὔτε τὸ διάβολο νά-
 παντήσης οὔτε τὸ σταυρό σου νὰ κάνης. Ὅσο κυττᾶς νὰ τῆς
 ξεφύγῃς, τόσο πᾶς καὶ πέφτεις σὰν τὸ στραβὸ πουλὶ ἀπάνω τους.
 Θάλασσα εἶνε αὐτή. Τύφλα νᾶχουν οἱ χάρτες καὶ τὰ φανάρια !
 Ἐδῶ σκοτᾶφτεῖς στὸ δρόμο ποῦ περπατᾶς μέρα - μεσημέρι.
 "Οχι στὴ θάλασσα, στὰ σκοτάδια καὶ στὴς καταχνιές.

Κι' ἄρχιζε πάλι ἀτελείωτες ἱστορίες. Τελειωμὸ δὲν εἶχε.

Ἐκατὸ φορές τὰ εἶχε πῇ καὶ ξαναπῇ καὶ πάλι ἄρχιζε ξαναρχῆς. Καὶ τῇ Γοργόνα ἀκόμα καὶ τῇ Γοργόνα τὴν εἶχε ἰδῆ.

— Ὁ θεὸς μὲ φώτισε, παιδί μου. Καθόμουν ἀπάνω στὸ κάσσο. Ταξειδεύαμε πρίμα. Μιά βραδεῖα χαρὰ θεοῦ. Ἀξαφνα ἀκοῦμε μιὰ φωνὴ ἀπὸ μακριὰ σὰν τρόμπα-μαρίνα. Τί φωνὴ ἦταν ἐκεῖνη! Ἀκόμα βουίζουν ταῦτιά μου. «Ζῇ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος;» Κερώσαμε ὅλοι. Ἀξαφνα σὰ φώτισι θεοῦ νὰ μοῦ ἦρθε. Μιὰ καὶ δυὸ ἀπάνω στὸ ἄλμπουρο. Πέρνω μιὰ δυνατὴ ἀνάσσα καὶ φωνάζω μὲ ὅλη μου τὴ δύναμι: «Ζῇ καὶ βασιλεύει!...» Καὶ πάλι τὰ ἴδια. Τρεῖς φορές ἡ Γοργόνα, τρεῖς κ' ἐγώ. Καὶ περάσαμε. Εἶδεμὴ ἀλλοίμονο σὲ μᾶς· θὰ μᾶς εἶχε καταπιῇ ἡ θάλασσα...

Ὁ Λαλεμῆτρος σκάλιζε τὸ περιβολάκι, πότιζε καὶ τὰ δενδράκια καὶ ὁ μπόγος του γεμάτος κάθε βράδυ. Τὸ μερδικό του δὲν ἔλειπε ἀπὸ ὅλα τὰ καλά. Μὰ τὰ λόγια του κατέβαιναν σὰ φαρμάκι στὴ καρδιὰ τῆς Οὐρανίτσας. Ὅλη τὴ νύχτα τράχους καὶ ξέρες ὠνειρευότανε. Κι' ὁ Γιαννιὸς τῆς ἐπάλεψε μὲ τὸ χάρο, θαλασσοπνιγότανε. Καὶ ζητοῦσε βοήθεια. Ἡ Οὐρανίτσα ξαφνιζότανε στὸν ὕπνο τῆς, ἄκουε τὸνομά τῆς: «Οὐρανίτσα μου, χάθηκα!» Πεταγότανε ἀπὸ τὸ στρώμα σὰν τὴ τρελλή. Τίποτε. Ἦταν ὄνειρο. Μόνο ἡ νοτιὰ βούιζε ὄζω, καὶ τὰ κύματα ποῦ σπάζανε στὸ μῶλο, χτυποῦσαν στὰ ντζάμια σὰ χαλάζι.

...Ἐκεῖνο τὸ πρωτὶ σηκώθηκε ἡσυχῇ κ' εὐχαριστημένη. Εἶχε ἰδεῖ καλὸ ὄνειρο. Θαρροῦσε πῶς τὸ ἔβλεπε ἀκόμα τὸ ἄσπρο περιστεράκι, μὲ τὴν κόκκινη κορδελλίτσα, ποῦ ἦρθε καὶ κάθησε στὸ παράθυρό τῆς ξαποσταμένο.

Μὰ ἓνα σύννεφο πάλι πέρασε καὶ θόλωσε τὸ λογισμό τῆς. Τὰ λόγια τοῦ Λαλεμῆτρου ἐβούιζαν σταῦτιά τῆς.

— «Σὰν ταξειδεύεις ἡ ζωὴ σου σὲ μεταξωτὴ κλωστή κρέμεται». Κ' ἐγὼ περιμένω γράμμα! Στέλνουν γράμματα οἱ πεθαμένοι στοὺς ζωντανούς;

Καὶ ὥς τόσο πρόσμενε στὸ παραθύρι. Τί πρόσμενε καὶ ἡ ἴδια δὲν ᾔξευρε.

* *

Τὸ βαπόρι ἦρθε στὴν ὥρα του. Ὁ κόσμος ἦταν μαζεμένος κάτω στὸ μῶλο ἀπὸξω ἀπὸ τοὺς καφενέδες. Δυὸ-τρεῖς ἐπιβήταις ἐβγήκαν ἀπὸ τῆς βάρκας. Μαζί μ' αὐτοὺς κι' ὁ Μιχαλῆς ὁ Καλόγνωμος, χρόνια φευγῆτος στὴν Αὐστραλία. Τὸν τριγύριζαν μὲ περιέργεια καὶ ἀγάπη. Κι' αὐτὸς τοὺς ἔλεγε, τοὺς ἔσφιγγε τὰ χέρια, γελαστός καὶ πρόσχαρος. Ὅλοι ρωτοῦσαν καὶ

ξαναρωτοῦσαν. Μέσα στῆς ξεκομμένες, βιαστικές κουβέντες, κάτι παράξενο νέο τοὺς ἔφερνε. Ἄλλοι κουνοῦσαν τὸ κεφάλι, ἄλλοι μουρμούριζαν κι' ἔφευγαν. Κοντὰ σὲ ὅλους καὶ ὁ Μαθιὸς μὲ τὸ φάκελλο τοῦ ταχυδρομείου.

Εἶχαν χυθῇ νὰ τοῦ τὸν ἀρπάξουν ἀπὸ τὰ χέρια. Ὁ Μαθιὸς ἀντιστεκότανε.

— Δὲν μπορῶ, παιδιά. Θὰ πᾶω στὸ γραφεῖο. Δὲν μπορῶ νὰ νοίξω τὸ φάκελλο. Ὅ,τι ἔχετε θὰ τὸ λάβετε.

Πολλοὶ τὸν ἀκολούθησαν ἀπὸ πίσω.

Σὲ λίγο ὁ Μαθιὸς μὲ τὴ στίβα τὰ γράμματα στὰ χέρια ξεκίνησε γιὰ τὴ διανομή. Στὸ δρόμο κοντοστάθηκε, δὲν ἤθελε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Λαλεχοῦ. Φοβότανε τῆς κακοτοπιῆς. Μὰ τί νὰ κάμῃ; Ἐκεῖ δίπλα εἶχε νὰ δώσῃ γράμμα. Δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ ἀλλήλως. Ἐκαμε κουράγιο καὶ τράβηξε. Ἀπὸ μακριὰ τὸ μάτι του πῆρε τὴν Οὐρανίτσα στὸ παράθυρο. Ἐκαμε νὰ στρήψῃ τὸ σοκάκι, μὰ ἦταν ἀργά. Τὸ πῆρε ἀπόφασι καὶ προχώρησε μὲ ἀποφασιστικὸ βῆμα.

— Καλῶς τὸ Μαθιό. Ἀργήσες, καλότυχ. Τὸ γράμμα... Φέρε μας τὸ γράμμα.

Καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι ἀπὸ τὸ παράθυρο, νὰ πάρῃ τὸ γράμμα.

Ὁ Μαθιὸς κοντοστάθηκε, ξαφνισμένος.

— Μακάρι νὰ εἶχα, παιδί μου. Στὸ χέρι μου εἶνε; «Μὲ τὸ ἄλλο» πρῶτα ὁ θεὸς ἐλπίζω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω. Κάνετε ὑπομονή.

— Δὲν γίνεται, εἶπε ἡ Οὐρανίτσα. Τὸ γράμμα τῶχεις. Ψάξε νὰ τὸ βρῆς.

Εἶχε γίνει χλωμὴ σὰν τὴ ζαφορά.

— Θὰ σὲ γελᾶσω, παιδί μου; Δὲν ἔχει σοῦ λέω.

— Βαρειέσαι νὰ ψάξης, Μαθιό. Τόσα γράμματα ἔχεις στὰ χέρια σου. Θὰ εἶνε μέσα καὶ τὸ δικό μας. Δὲν γίνεται...

Ὁ Μαθιὸς ἔκανε πῶς ψάχνει τάχα.

— Δὲν ξέρω ἐγώ, παιδί μου, τί ἔχω; Νά! ὀρίστε, ὅλα τὰ γράμματα. Δὲν ἔχει σοῦ λέω. Σὰν εἶχα σᾶς ἔφερνα. «Μὲ τὸ ἄλλο».

Ἡ μάννα τῆς Οὐρανίτσας, ποῦ ἄκουσε τὴ λογομαχία, ἐπρόβαλε στὸ παράθυρο. Πῶς μποροῦσε νὰ μὴν ἔχῃ γράμμα; Τὸ ὄνειρο ἦταν καθαρό. Ποτὲ δὲν λαθεύθηκε.

— Μαθιό, νὰ ψάξης νὰ βρῆς τὸ γράμμα. Ὁ γαμπρός μας μάς ἔγραψε. Νὰ ψάξης νὰ τὸ βρῆς.

Ὁ Μαθιὸς δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐπιμονή τους.

— Σὰ σᾶς ἔγραψε θὰ τὸ λάβετε. Τί νὰ σᾶς πῶ; «Μὲ τὸ ἄλλο» θὰ τὸ λάβετε.

— Δὲν ἔχει ἄλλο καὶ ξεῖλλο. Νὰ ψάξης νὰ βρῆς τὸ γράμμα.
— Μὴ μὲ χασομερᾷς, κυρά μου, εἶπε ὁ Μαθιός. Δὲν τῶφαγα τὸ γράμμα σας. Σὰν εἶχα σᾶς τῶδινα.

Τὸ αἷμα τοῦ εἶχε ἀναβῆ στο κεφάλι. Ἐκαμε νὰ φύγη.

— Ποῦ πᾶς; Νὰ ψάξης νὰ μᾶς βρῆς τὸ γράμμα. Σὰν τῶχασες νὰ πᾶς νὰ τὸ βρῆς.

— Μπορεῖ καὶ νὰ χάθηκε, εἶπε πάλι ὁ Μαθιός.

Ἀπὸ μέσα του τοὺς λυπότανε κιόλα.

— Μπορεῖ καὶ νὰ χάθηκε στο δρόμο. Ἐδῶ ἀνθρώποι χάνονται.

— Δὲν χάθηκε στο δρόμο. Ἐσὺ τῶχασες.

— Δὲν χάνω γράμματα. Ξεφορτωθῆτε με. Ὡρα καλή!

Ἡ γρηὰ πετάχτηκε ἡ μισὴ ἀπὸ τὸ παράθυρο.

— Νὰ συμμαζέψης τὴ γλῶσσα σου, μπεκρούλιακα! Μεθᾶς καὶ χάνεις τὰ γράμματα τῶν χριστιανῶν. Ἐννοια σου καὶ θὰ ἰδῆς ποιά εἴμ' ἐγώ.

Ὁ Μαθιός εἶχε γίνει κόκκινος σὰν τὸν ἀστακό, ἀπὸ τὸ θυμὸ του.

— Πᾶς νὰ μὲ ξεφορτώνεσαι, γρηὰ στρίγλα, μουρλή, ξεκουτιάρα; Πρωτὶ-πρωτὶ.

Τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς εἶχαν μαζευτῇ ὁλόγυρα. Οἱ γειτόνισες βγῆκαν στῆς πόρτες καὶ τὰ παραθύρια. Μεγάλο σούσουρο γινότανε. Ἡ γρηὰ ξεφώνιζε σὰν τρελλή. Ἡ Οὐρανίτσα ἤτανε σὰν τὸ φλουρί, τὰ μάτια της εἶχαν βουρκώσει: Νά σου καὶ φάνηκε ἀπὸ τὸ καντούνι ὁ καπετὰν - Λαλεχός. Σὰν τὸν εἶδε ἡ γρηὰ ἄρχισε τὰ κλάματα, τὰναφυλλητά.

— Τί τρέχει; Τί γίνεται ἐδῶ πέρα; Τί εἶνε τοῦτο τὸ κακό;

Ἡ γρηὰ ξεφώνιζε.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ νοικοκυρά γυναῖκα νὰ μὲ πῇ στρίγλα! Ὁ μπεκρούλιακας! Κ' ἔκλαιγε σὰν τὸ μωρὸ παιδί.

— Σὰ δὲν συμμαζώνεις τὴ γλῶσσα σου; εἶπε πάλι, πιὸ μαζεμένος τώρα ὁ Μαθιός. Ἀνθρώπος εἶμαι κ' ἐγώ. Αἷμα ἔχω στῆς φλέβες μου.

Ὁ καπετὰν - Λαλεχός ἐστάθηκε μιὰ στιγμή, ὡς ποῦ νὰ καταλάβῃ τί γίνεται, ἀκουμπῶντας στὴ μαγκούρα του. Οἱ γυναῖκες τριγύρω μορμουρίζαν ἀπὸ τὰ παράθυρα.

— Δὲν ἔκανε καλὰ. Νὰ βρίσῃ νοικοκυρά γυναῖκα. Ποῦ ἀκούστηκε; Νὰ τὴνὲ πῇ στρίγλα!

Τοῦ καπετὰν - Λαλεχοῦ τοῦ ἀνέβηκαν τὰ αἵματα στο κεφάλι. Ἀργοῦσε νὰ τὸν πιάσῃ, μὰ σὰν τὸν ἔπιανε τὸ μπουρὶ ὁ Θεὸς φυλάξῃ.

— Ἐσὺ βρὲ ἔβρισες τὴ γυναῖκα μου; Κ' ἐγούρλωσε τὰ μάτια του.

— "Ας μὴ μ' ἔβριζε κι' αὐτή ! εἶπε ὁ Μαθιὸς κ' ἔκαμε νὰ φύγη.

— Ποῦ πᾶς βρὲ χαμᾶλη, μπεκρούλιακα !...

Ἐσήκωσε τὴ μαγκούρα καὶ τοῦ τὴν κατὰφερε κατακέφαλα. Τὸ κούτελό του γέμισε αἷματα. Τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό. Σὲ λίγο οἱ δύο γέροι κυλιόντουσαν στὸ χῶμα. Οἱ γυναῖκες χαλοῦσαν τὸν κόσμο. Φωνές, κλάματα, ξεφωνητά, στριγλιές, μαλλιοτραθήγματα. Ἐμπῆκαν καὶ τοὺς χωρίσανε. Ὁ Μαθιὸς σηκώθηκε, σκουπίζοντας τὸ κούτελό του. Τὰ παιδιὰ τοῦ μάζεψαν τὰ γράμματα, ποῦ εἶχανε σκορπίσει στὰ χῶματα. Ὁ Μαθιὸς τραθήχτηκε μουρμουρίζοντας φοβέρες. Σὰν πῆγε λίγο μακρύτερα κοντοστάθηκε κ' ἔβαλε τῆς φωνές, δυνατά, σὰν ντελάλης.

— Φταίω γὼ ποῦ σᾶς λυπήθηκα παληοθηλυκά καὶ δὲν σᾶς τῶλεγα καθαρά καὶ ξάστερα. Ἀπὸ ποιόνε περιμένετε γράμματα ; Ὁ γαμπρός σας δὲν ἀδειάζει νὰ σᾶς γράψῃ ... Παντρεύτηκε ! Νὰ ἦταν κι' ἄλλος.

Μιά νεκρική σιωπὴ ἐχύθηκε τριγύρω.

Μιά φωνὴ γυναίκεια ἀκούστηκε ἔπειτα :

— Νὰ φᾶς τὴ γλῶσσα σου ! Ψεύτη !

Ὁ Μαθιὸς ἔβαλε μιὰ δυνατότερη φωνή, καμπανίζοντας τὰ λόγια του ἕνα - ἕνα, σταράτα, σὰν ντελάλης.

— Ἐγὼ ψεύστης ! Σύρετε στὸ γιालὸ νὰ μάθετε τὰ μαντάτα. Ὁ Μιχαλῆς ὁ Καλόγνωμος ἐδῶ εἶνε. Ὅ,τι ἔφτασε ἀπὸ τὴν Ἀουστράλια. Σύρετε νὰ μάθετε τὰ μαντάτα.

Τὰ λόγια τοῦ Μαθιοῦ ἔπεσαν σὰν ἀστροπελέκι ἀπὸ τὸν οὐρανό. Ὅλοι βουβάθηκαν. Καὶ ὕστερα τίποτα. Ἐνα παράθυρο μόνο ἔκλεισε δυνατὰ καὶ ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ σκορπίζῃ, μουρμουρίζοντας. Δύο κορίτσια πέρασαν μπροστὰ στὸ Μαθιό, ποῦ σκουπίζε τὸ κούτελό του ἀπ' τὰ αἷματα.

— Τὴν εἶδες τὴ γουστερίτσα πῶς ἔγινε !

Καὶ βαστούσαν τὰ γέλοια μὲ κουνήματα καὶ σπρωξίματα.

* *

Ἐημέρωσε ἡ Κυριακή, μαύρη Κυριακή !

— Νὰ ὀψεται ὁ αἵτιος, ποῦ πῆρε τὸ κορίτσι στὸ λαιμό του.

Ἐλεγε ὁ Παππα - Δημήτρης κάτω στὸν καφενέ. Ὅλοι μὲ τὰ μάτια βουρχωμένα τὸν ἀκούγαν. Κάποιος γύρισε καὶ κύτταξε τὸ Μαθιὸ στριμωγμένο σὲ μιὰ γωνιά.

— Σὰν τὴν ἔβαλε ὁ Πειρασμός καὶ πῆγε καὶ πνίγηκε, τί φταίω ἐγώ ; εἶπε ὁ Μαθιός. Καὶ ὁ Λαλεμῆτρος, ποῦ τὸν ἔβγαλε ὁ Θεὸς στὴ μέση, ξημερώματα τοῦ Θεοῦ, στραβομάρα εἶχε νὰ

τρέξη, νὰ τὴν ἀρπάξη, νὰ τὴν πᾶν σπίτι της; Μόνο λέει τώρα πῶς δὲν πῆγε ὁ νοῦς του πῶς ἦταν ἡ Οὐρανίτσα. Καθὼς κατέβαινε λέει στὸ γιαλό, ἀσπροντυμένη, τὴν πῆρε γιὰ Νεράϊδα καὶ σκιάχτηκε. Δὲν περπατοῦσε, λέει. Τοῦ φάνηκε πῶς περνοῦσε σιγαλὰ ἀπάνω στὸν ἀέρα, σὰ φάντασμα. Καὶ τὴν ἄφισε καὶ πνίγηκε γιὰ τὸ σπολλάτη, γιὰ τὰ καλὰ ποῦ εἶδε! Νὰ ὀφεται.

Εἶχαν ὅλοι κατεβασμένα τὰ μοῦτρα. Τέτοια συμφορὰ εἶχε καιρὸ νάκουστῇ στὸ νησί.

— Ἡ δουλειά σου ἐσένα δὲν ἦτανε νὰ φέρῃς τὰ μαντάτα, εἶπε ὁ παπᾶς. Νὰ δίνῃς τὰ γράμματά σου καὶ νὰ σωπαίνῃς.

— Σὰ μὲ βροίσανε, παπᾶ μου, καὶ μὲ σκοτώσανε, δὲν ἤξερα x' ἐγὼ τί ἔλεγα. Ὁ διάβολος μ' ἐσπρωξε. Τί νὰ πῶ x' ἐγὼ;

— Τί φταίει κι' ὁ κακομοίρης ὁ Μαθιός; εἶπε ὁ Παντελῆς ὁ καφετζῆς, ὁ μπαζανάκης του. Εἶνε πράματα νὰ κρυφτοῦν αὐτά; Ἄν δὲν ἦσαν σήμερα, θὰ ἦσαν αὔριο.

— Ὁ πειρασμὸς τὴν ἐσπρωξε νὰ χάσῃ τὴν ψυχὴ της!

Ξαναεἶπε ὁ Μαθιός.

— Φταίει κι' ὁ πατέρας της, ξαναεἶπε σὲ λίγο. Τοῦ χοριστοῦ τοῦ ἦρθε φρένα. Σημαδιακὰ λόγια τοὺς ἔλεγε. «Ἐγὼ θὰ πάω νὰ τὸν βρῶ, δὲν μπορῶ νὰ κάνω μοναχὴ μου. Θὰ πάω νὰ τὸν βρῶ». Ἐλεγε καὶ καλὰ πῶς ὁ Γιαννιὸς πνίγηκε. Δὲν ἤθελε νὰ πιστέψῃ πῶς παντρεύτηκε. Ἐλεγε πῶς τὴ γελοῦνε. «Βρὲ παιδί μου, κάθεσαι καὶ χάνεσαι γιὰ ἓναν ἄνθρωπο ποῦ σὲ παράτησε καὶ πῆγε καὶ παντρεύτηκε στὰ ξένα; Δὲν ἦταν ἄνθρωπος γιὰ σένα. Γαμπροὶ ἄλλο τίποτε. Θὰ βρῇς ἄλλον καλλίτερο, ὅπως σοῦ ἀξίζει.» Αὐτὴ τίποτε. «Ὁ Γιαννιὸς μου πνίγηκε. Τὸν πῆρε ἡ θάλασσα ἀπ' τὴ κουβέρτα. Τὰ κοκκαλάκια του στὴν ἀμμουδιὰ τὰ δέρνει ἡ θάλασσα. Θὰ πάω νὰ τονέ βρῶ.» Σημαδιακὰ λόγια. Ποῦ εἶχε τὰ μάτια του ὁ γέρω - Λαλεχός;

Ὁ Μαθιὸς ἤθελε νὰ βγάλῃ ἓνα βάρος ἀπ' τὴ ψυχὴ του. Μέσα του θαρροῦσε πῶς κάτι ἔφταιγε κι' αὐτός. Μὰ πάλι ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του: «Ἐγὼ δὲν τῆς εἶπα πῶς ἐπνίγηκε. Τῆς εἶπα πῶς παντρεύτηκε. Ἄν μὲ πίστευε δὲ θὰ πνιγότανε κι' αὐτή. Μὰ βλέπεις ὁ Πειρασμὸς τῆς ἔβαλε στὸ νοῦ πῶς ἐπνίγηκε. Καὶ πῆγε νὰ τονέ βρῇ.»

— Ἐγὼ δὲν τῆς εἶπα πῶς πνίγηκε! εἶπε σὲ λίγο δυνατὰ. Ποιὸς τῆς εἶπε πῶς πνίγηκε; Ἐγὼ τῆς εἶπα πῶς παντρεύτηκε!... Ἄλλο πνιγμένος στὴ στερεὰ κι' ἄλλο στὴ θάλασσα.

— Ἐχει δίκαιο ὁ Μαθιός! εἶπε πάλι ὁ μπαζανάκης του. Μήπως τῆς εἶπε πῶς πνίγηκε; Σὰν ἐγύρισαν τὰ μυαλά της, τί φταίει ὁ Μαθιός;

Ὁ Μαθιὸς πῆρε λίγο ἀπάνω του. Ἀρχίζε νὰ παρηγοριέται καὶ μοναχὸς του καὶ οἱ βρισιῖες τῆς γρή- Λαλεχίνας τοῦ ἤρθαν πάλι στὸ νοῦ του.

— Τὴν γρουσουῆψε κι' αὐτὴ ἡ μάνα της μὲ τὴ γρίνια της, ὅπως ἔφαγε καὶ τὸν ἄντρα της καὶ τὸν ξεκούτιανε. Τώρα τὰ-θαλε μὲ κεῖνον. Ὅλα ὁ γέρωσ τὰ φταίει. Ἔτσι, λέει, ἦταν κι' αὐτὸς ξελογιασμένος σὰν τὸ γαμπρὸ ποῦ διάλεξε. Προχθὲς σὰ γυρίσανε ἀπὸ τὸ λείψανο τὴν ἔπιασαν τὰ δαιμόνια της. «Ἀπὸ σένα ἔχασα τὸ κορίτσι μου, τοῦ ἔλεγε. Πῆγες καὶ διάλεξες τὸ γαμπρὸ σὰν τὰ μοῦτρα σου.» Καὶ καθὼς τὴν πιάνανε τὰ δαιμόνια ἄρπαζε κἄτι κἄδρα τῆς Βενετιᾶς ποῦ εἶχε φερμένα ὁ γέ-ρωσ στὰ νειᾶτα του καὶ τὰ πέταε ἀπὸ τὸ παράθυρο. Τί τῆς ἔφταιγαν τὰ κἄδρα;

— Γυναικεῖα μυαλά ! εἶπε ὁ κὺρ Φώτης ὁ Πάρεδρος· δὲν βρίσκεις ἄκρη.

Ἔλεγε ὁ ἓνας τὸ κοντό του κι' ὁ ἄλλος τὸ μακρύ του. Ἀλ-λοῖμονο σ' αὐτὴν ποῦ γάθηκε ! Ἡ θάλασσα ὄζω βοῦίζε. Τὰ κύματα ἔσπαζαν στὸ μῶλο ἀγριεμένα. Μέσα στὸ βουητὸ τῆς θάλασσας μιὰ φωνὴ μεθυσμένου ἔσχιζε τὸν ἀέρα :

«Μὲς στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας ἡ ἀγάπη μου κοιμᾶται...

Παρακαλῶ σας, κύματα, μὴ μοῦ τὴν ἐξυπνάτε».

Ὁ Μαθιὸς, ποῦ εἶχε τραβήξει δύο - τρία ρόμια γιὰ νὰ παρηγορηθῇ, ἐκούνησε τὸ κεφάλι του :

— Νά ἓνας χριστιανὸς ποῦ πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ πνιγῇ στὴ στερεῖα, εἶπε. Τὸ κακὸ εἶνε πρὺ σὰν πέση κι' αὐτουνοῦ ἡ ἀγαπητικιά του νὰ τονὲ βρῇ στὴ θάλασσα, δὲν θάναταμωθοῦν ποτέ...

Κανένas δὲν τοῦ ἀποκριθῆκε. Μόνο ἡ βοή τῆς θάλασσας ἐπά-λευε μὲ τὴ φωνὴ τοῦ μεθυσμένου :

«Παρακαλῶ σας, κύματα, μὴ μοῦ τὴν ἐξυπνάτε».

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Εἰς πλούσιον φιλόργυρον

Αχ ! σὲ λυποῦμαι, ἄμοιρε, γιὰτὶ — μὴ ἀμφιβάλλης —
τοῦ ἑκατομμυρίου σου εἶσαι ἀπλοὺς χαμάλης !

Τὸ κουδαλεῖς· καὶ ποῦ τό πᾶς ; Σὲ ξένο νοικοκύρη,
κι' οὔτε τὸ χαμαλίκι σου κερδίζεις, κακομοίρη !

ΣΑΤΑΝΑΣ